

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהל: תלמידי אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תאריך: 136 • מען מברקים: "עולמפרם" • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • ראש המערכת: יופי זנאי • עורכת-בנית: יופי שנון • עורכת בית-דב: ענת ישראלי • צלמי-מערכת: ציון צפריר וגילה רוזן • ראש המינהל: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרני • המודיע: "העולם הזה" בע"מ • מודפס בהדפוס החדש "בע"מ, תל-אביב, רחוב כרם אביגדור • הפצה "גר" בע"מ • גזופות: צינקוגרפיה "כספי" בע"מ.

קריאה קריאה

אפילו רוצה לגעת בילד הערום, מתוך סקרנות, אילו היתה יותר קרובה אליו. זוהי המחשה מובהקת של הדורערכיות שבאשה כלפי מערומי הגבר. ובכן, אם זה מה שאתה למד מהתמונה, אתה טועה בהחלט. אם תמקד את מבטך על הילד, בצדה הימני של התמונה, תשים בוודאי לב לכך, שבדיוק ברגע הצילום הוא היפנה את פניו אל עבר הצלם. כפות רגליו עדיין מופנות בכיוון הילדה שמשמאל. כף ידו השמאלית פתוחה ומורמת במיקצת. היא מעידה על כך, שברגע הצילום הוא השמיט מידו את המקל שהחזיק בו, וזה נמצא עדיין במסלול נלול נסילתו אל הקרקע. הילדה מסתכלת לעברו, אין ספק בכך, אבל מבטה ממוקד במקל יותר מאשר בפניו של הילד. ידיה מורמות אומנם, אבל לא מתוך תשוקה תת-הכרתית לגעת באבר-מינו של הילד, אלא כדי להתגונן מפני המקל שהועף וי יכול היה לפגוע בה.

זוהי דוגמה, כימעט קלאסית, לפרשנות יתר השונות שניתנה להעניק לצילום, כל צילום, ואפילו מדובר בצילום מישפחתי מוכי, אפור ושיגרת בהחלט. צילום זה ממחיש גם עד כמה עלול מראה-עיניים

טול רגע מומנך, הפסק את הקריאה שזה עתה החלת בה והתבונן בתמונה זו מופיעה בטורים אלה, למטה. מה אתה רואה בה?

במבט ראשון רואים תמונה מישפחתית רגילה. צילום חטף, שנעשה בידי אב מאושר שצילם את שני ילדיו הערומים, כשהם משתעשעים על חוף הים או בפיקיניק מישפחתי בקרחת יער. שום דבר מיוחד. לכל אחד מאיתנו יש אינספור תמונות כאלה באלבום או בזיכרון.

אבל אם תקדיש לתמונה שיגרתית זו מבט שני, מעמיק יותר, תגלה בה הרבה יותר מאשר גילית במבט הראשון. הבה נבחון את התמונה שוב, ביחד. התבונן בילדה שבקצה השמאלי של התמונה. שים לב להבעת פניה, למבטה, לתנועת ידיה. כן, אין ספק מה היא חשה.

מבטה של הילדה נעוץ באבר מינו של הילד הניצב לפניה. תגובתה היא תגובת

ילד וילדה בפיקניק מישפחתי
סקרנות? התפעלות? התלהבות?

התגוננות; ידיה שלוחות לפניו, כאילו כדי להגן על עצמה. יחד עם זה היא נראית מוקסמת, סקרנית, אפילו נלהבת ממה ש רואות עיניה. יכול להיות שהיא היתה

לתעתע בנו. לעתים קרובות אנו נוטים לראות בתמונה מה שאנחנו רוצים לראות בה, או מה שאנו סבורים שמצפים מאיתנו לראות בה.

מה שמרתק בצילומים, ומותיר אותם עדיין ברירת-החרות לתמונות הנעות שב- קולנוע או בטלוויזיה, הוא שניתן להתבונן ולהתעמק בהם עוד ועוד ובכל פעם לגלות משמעויות חדשות או הבנה מעמיקה יותר של ההתרחשות המונצחת או צד נוסף באופיים של האנשים המופיעים בו.

אלא שלשם כך יש להתבונן בצילום ב- קפדנות, לבחון כל פרט ופרט בו ולסכם את כל הפרטים וההוכחות המופיעים בו לפני שמסיקים מסקנה כלשהי לגביו.

מי שמעיין, כמוך, בשבועון מולם, שר הצילומים הם אחד ממרכיביו החשובים ביותר, כדאי שיהי המודע לטכניקה של התבוננות בצילום.

השפה של הצילומים

בין התורות הנולדות חדשות לבקרים בארצות-הברית, נולדה לפני כמה שנים מעין תורה חדשה, שממציאה כינה אותה בשם פוטואנליזה. הד"ר (לפסיכולוגיה) רוברט אקרט, אמריקאי ממוצא סקנדינבי, הוא נביאה של אותה תורה חדשה, העוסקת על פי הגדרתה, בחיפוש המשמעות הפסי- כולוגית החבויה בתמונות אישיות או צי- בוריות.

הד"ר אקרט כבר פירסם כמה ספרים בנושא זה, ואפילו שאין בהם בשורה מד- עית חדשה, הרי הם מרתקים ומבדרים. הם מאפשרים לכל חובבי-צילום לתת פר- שנות לצילומים שהפיק ולכל פסיכולוג חובב לגלות אוצר פסיכולוגי גדול באלבום התמונות המישפחתי שלו.

עיקר התורה מבוסס על ההנחה, של צילומים יש שפה משלהם ושלכל צילום יש סיפור משל עצמו, מעבר לעובדות ה- חזותיות המונצחות על הפילם. בעיקר כש- המדובר בצילומים המנציחים בני-אדם. כמו החלומות, מעידות הלשון, כתב-היד ומה שמכונה "שפת-הגוף", חושפים גם הצילור- מים היבטים משמעותיים מאוד של הפר- טים המופיעים עליהם.

לפיכך — גורסת התיאוריה של הפוטור- אנליזה — ניתוח של צילומים מכל סוג שהוא, בתנאי שמופיעים בהם בני-אדם, ולא נופים או גופים דוממים, פותח דרכים חדשות בחיפושינו אחרי הבנה מושלמת יותר של עצמנו ושל יחסינו עם האחרים. ההנחה היא, שכל צילומי בני-האדם מספרים בדרך זו או אחרת סיפור פסיכר- לוגי, גם אם מדובר בתמונת-פספורט או בצילום-מישפחתי מאולפנו של הצלם. שם הועמדה המישפחה כוכה בפונה מלאכותית.

העובדה שהצילום הוא טכניקה המקפאה רגע מסויים ובלתי-חוזר אחד, מאפשרת לנו לבחון, לנתח ולהעריך את מה שרואות עינינו בצילום, גם מבלי לדעת פרטים נוספים על האנשים המופיעים בו.

איני מתיימר ללמד אותך את כל תורת הפוטואנליזה על רגל אחת. לשם כך יש לקרוא את ספריו של אקרט ולתרגל את האנליזה על צילומים רבים ומגוונים. אבל עצם הידיעה שקיימת תורה כזו, יכול ל- הגכיר את המודעות של הקורא לתוכן ה- נסתר של הצילומים המופיעים בעיתון, מ- עבר למה שמתגלה בעיון חטוף. זה יכול גם להיות מישחק חברתי משעשע.

נהה פעם לבחור תמונה מסויימת ה- מתפרסמת באחד מעמודי העולם הזה, ולהעביר אותה בין הנוכחים עמך בחדר. בקש מכל אחד מהם שיספר מה הוא רואה בתמונה. תופתע לגלות, עד כמה שונות ומגוונות יכולות להיות נקודות המבט. וזוהי, ללא ספק, אחת הסיבות המותירה את השבועונים המצולמים, דוגמת העולם הזה, כמדיום משגשג בעולם התיקשורת.

הסיפור מאחורי הרגליים

כחדגמה, כדאי להביא צילום מוכר, המתפרסם באחד מספריו של אקרט על הפוטואנליזה. זוהי תמונתה של ראש- הממשלה לשעבר, גולדה מאיר, שצולמה בעת ביקורה בניו-יורק בשנת 1969. (אגב, לגולדה מוקדש כימעט פרק שלם בספרו של אקרט, שכן הוא מעריך אותה כאשה משוחררת וספונטאנית, שבצילומיה ניתן לגלות את כל תכונותיה ומרכיבי אישיותה).

הצילום נעשה בעת שראש עיריית ניו- יורק באותם הימים, ג'ון לינדסי, ערך קבלת-פנים לגולדה בפתח בניין העיריה.

העניק לה שם את מפתח העיר, שאותו החזיק בשתי כפות ידיו והציג לראווה לעיני הנוכחים.

הנה מה שמבקש מאיתנו הד"ר רוברט אקרט לגלות בתמונה: "שימולב כיצד היא עומדת, כששתי רגליה פשוקות, כאילו תקועות באדמה או צומחות ממנה. צורת עמידה זו מנוגדת לדרך שבה בני-אדם עומדים בדרך כלל, על רגל אחת או שתיים, כשרגליהם מחוברות יחד והם מקפידים

גולדה בניו-יורק (1969)
שורשיות

על תדמיתם. אבל לא גולדה מאיר. היא מושרשת באדמה. היא נוכחת שם בצורה מוצקת ודרמאטית. כשידיה הפרושות ר- מבטה מביעים את עצמה כמו בכל צילומיה, כאשה פתוחה שאינה מסתירה דבר.

בתום ניתוח סידרת התמונות של גולדה מסיק אקרט: "סידרה זו מראה את העק- ביות שבאישיותה הארצית, הרגשנית, ה- פתוחה והפיסית עד לקיצוניות. מצילום ל- צילום אנו מגלים תמיד את אותה התגובה: היא אינה מפתחת לעולם להציג את רב- שותיה, היא אינה חוששת לבטא את ה- קירבה שלה לגופה. זו אינה איכות צפה וחולפת; היא מרכיב בקיומה של גולדה מאיר כאדם וכמנהיגה לאומית."

עתה, אחרי שקיבלת גירוי ראשוני לגבי מה שניתן ללמוד מצילומים, ייתכן שתק- דיש גם מבט שני לכמה מהצילומים ה- מתפרסמים מעל עמודי העולם הזה. אם תגלה בהם דברים שאתה סבור שהם ביל- עדיים שלך, ושכדאי להציג אותם גם בפני שאר הקוראים, נשמח אם תדווח לנו על כך.

תמונה